HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מאי לאתויי נשים וכדר' יהושע בן לוי [א]דאמר ר' יהושע בן לוי [א]נשים חייבות במקרא מגילה שאף הן היו באותו הנס הכל חייבין בזימון לאתויי מאי לאתויי נשים ועבדים [ב]דתניא [ב]נשים מזומנות לעצמן ועבדים מזומנין לעצמן [ג]הכל מצטרפין לזימון לאתויי מאי לאתויי קטן היודע למי מברכין דאמר רב נחמן [א] [ד]יודע למי מברכין [ג]מזומנין עליו [ה]הכל מטמאין בזיבה לאתויי מאי לאתויי תינוק בן יומו [ו]דתניא איש מה ת"ל [1]איש איש [ז][ד]לרבות תינוק בן [ב] יום אחד שמטמא בזיבה דברי רבי יהודה רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר אינו צריך הרי הוא אומר [2]והזב את זובו לזכר ולנקבה לזכר כל שהוא זכר בין קטן בין גדול לנקבה כל שהיא נקבה בין קטנה בין גדולה אם כן מה תלמוד לומר איש איש [ח]דברה תורה כלשון בני אדם הכל מטמאין בטמא מת לאתויי מאי לאתויי [ה]קטן סלקא דעתך אמינא [3]איש אשר יטמא ולא יתחטא איש אין קטן לא קמ"ל [4]ועל הנפשות אשר היו שם אלא איש למעוטי מאי למעוטי קטן מכרת [ט]הכל מטמאין בנגעים לאתויי מאי לאתויי [ו]קטן סד"א [5]איש צרוע כתיב איש אין קטן לא קמ"ל [י]ואימא הכי נמי [6]אדם כי יהיה בעור בשרו [ג] מכל מקום ואלא איש למה לי לכדתניא [יא]איש אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר [7]והצרוע הרי כאן שנים א"כ מה ת"ל איש לענין של מטה [ז]איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת הכל רואין את הנגעים [יב]הכל כשרין לראות את הנגעים לאתויי מאי [ח]לאתויי שאינו בקי בהן ובשמותיהן והאמר מר [יג]אינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים אמר רבינא לא קשיא [ט]הא דמסברי ליה וסבר הא דמסברי ליה ולא סבר: הכל כשרין לקדש לאתויי מאי לרבי יהודה לאתויי קטן ולרבנן לאתויי אשה [יד]דתנן [י]הכל כשרין לקדש חוץ מחרש שוטה וקטן רבי יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס: [טו][כ]הכל כשירין להזות לאתויי מאי לאתויי ערל וכדר"א [טז]דא"ר אלעזר [ל]ערל שהזה הזאתו כשרה: [יז]הכל שוחטין לאתויי מאי [יח]חדא לאתויי [מ]כותי וחדא לאתויי [נ]ישראל מומר [ס][יט]הכל מעלין לא"י לאתויי מאי לאתויי

לאתויי נשים. שחייבות במקרא מגילה וכשרות לקרותה ולהוציא זכרים ידי חובתם: **מזומנות לעצמן.** שלש נשים וכן שלשה עבדים אבל אין שתי נשים או שני עבדים מצטרפין עם [ד] (שני) אנשים לפי שיש באנשים מה שאין בנשים ובעבדים שאין הנשים אומרות ברית ואין העבדים אומרים על נחלתנו [ה]: **איש איש.** כי יהיה זב מבשרו וגו' (ויקרא טו): **מכרת.** [ו] (דכרת) דהאי קרא בנכנס טמא למקדש כתיב ומחייב ליה כרת ולהכי כתיב איש למעוטי קטן דלאו בר עונשין הוא אבל טמא הוא לטמא אוכלין ומשקין כגדול: **והצרוע.** משמע צרוע אחרינא לרבות את האשה: **א"כ למה נאמר איש לענין שלמטה.** דמשמע איש ולא אשה [ז] ולאו אטמא יטמאנו [י] קאי דהתם אפי' אשה אלא אקרא דלמטה קאי דמשתעי בפריעה ופרימה: הכל רואין והכל כשרים לראות חדא הוא (א) [ח] ולא גבי הדדי תניא: [ט] **דמסברי ליה וסבר.** הלכות נגעים (ב): **שאינו בקי.** [י] והולך תלמיד חכם ישראל ורואה עמו ואומר לו אמור טמא והוא אומר [יא]טהור והוא אומר שהטומאה והטהרה תלויה במאמר הכהן והכי תניא בת"כ (יא): **והאמר מר.** בפרק קמא דשבועות (דף ו.): **לקדש.** לערב מים חיים באפר חטאת. טעמייהו דרבנן ורבי יהודה מפרש במס' יומא בפרק טרף בקלפי (דף מג.): **ערל.** שמתו אחיו מחמת מילה: **שהזה.** ממי חטאת על הטמא: **הזאתו כשרה.** [יב] טעמא מפרש ביבמות בפ' הערל (דף עב:) מידי דהוה אטבול יום שפסול בתרומה וכשר בפרה (ג): תרי הכל שוחטין איכא בפרק קמא דחולין (דף ג. ודף טו:): **הכל מעלין.** בפרק בתרא דכתובות (דף קי:): לאתויי

תני אבל מתעסקין בהן שילמדו אפי' בשבת ומשני כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך כלומר בקטן [יג] שהגיע לחינוך מתעסקין וא"ת פשיטא דאין מעכבין למ"ד ביבמות פרק חרש (דף קיד.) קטן אוכל נבילות אין ב"ד מצווין להפרישו וי"ל כגון שהגיע לחינוך שמירת שבת אבל לא הגיע לחינוך תקיעת שופר והוי קלא חידוש: **לאתויי** נשים. שחייבות במקרא מגילה וכשרים לקרות ולהוציא זכרים ידי חובתן ל"ה. אבל בה"ג לא פסק הכי ומביאין ראיה מן התוספתא וזה לשונם הכל חייבין במקרא מגילה כו' טומטום ואנדרוגינוס חייבין ואין מוציאין הרבים ידי חובתן אנדרוגינוס מוציא מינו ואין מוציא את שאינו מינו טומטום אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו נשים ועבדים וקטנים פטורין מקריאת מגילה עד כאן לשון התוספתא וההלכות גדולות הוסיפו אלא שחייבין בשמיעה לפי שהכל היו בספק להשמיד ולהרוג ולאבד: [יד] (**פסק**) ר' יהושע הוה מכנס כל אנשי ביתו וקורא לפניהם רבי יונה אבוה דרבי מנחם היה מתכוין לקרותה לפני נשים שבביתו שהכל היו בספק והכל חייבין בשמיעה עד כאן לשון הלכות גדולות לכך צריך לפרש בכאן דאין הנשים מוציאין אלא נשים אבל אנשים לא והכל חייבין במקרא מגילה כו' לאיתויי נשים [טו] [שמוציאין נשים אחרות] והוה מצי למימר לאיתויי קטן אליבא דרבי יהודה דמכשיר בקטן בפרק שני דמגילה (דף יט:): **מזומנות** לעצמן. שלש נשים וכן שלשה עבדים אבל שתי נשים אין מצטרפין (לשני) [עם] אנשים לפי שיש באנשים שאין בנשים ובעבדים שאין הנשים אומרות ברית ועבדים אין אומרים על ארץ שהנחלת לאבותינו וצ"ל דרשות הוא לנשים לזמן אבל חיובא ליכא ותדע מדקא מייתי מיניה סייעתא למ"ד בפ' שלשה שאכלו (ברכות מה:) [טז] דנשים אם רצו לזמן מזמנין משום דמאה נשים כתרי גברי ואם היו חייבות א"כ קשיא ליה דהא רצו לזמן קאמר ועל זה סמכו נשים שלנו שאין מזמנות: **לאתויי** קטן היודע למי מברכין וכדרב נחמן כו'. ואמר נמי בברכות (דף מח.) ולית הלכתא ככל הני שמעתא אלא כדרב נחמן וכו' ואפילו הכי לא קי"ל כוותיה אלא כדאמר רבי יוסי בירושלמי כמה זימנין אכלית עם אבא חלפתא ועם חביבי ולא זמנין עלי עד שהבאתי ב' שערות: **דתניא** איש כי יהיה זב וגו'. והא דלא מייתי מתניתין דיולא דופן (נדה מג:) דתנן תינוק בן יום אחד מטמא בזיבה משום שהברייתא מפרש יותר: **למעוטי** קטן מכרת. דהאי קרא בנכנס למקדש טמא כתיב ומחייב ליה כרת ולהכי כתיב איש למעוטי קטן דלאו בר עונשין הוא אבל טמא הוא לטמא אוכלים ומשקין כגדול ° ויש לתמוה למה לי קרא לפוטרו כיון דלא מצינו קטן נענש וכן קשה פרק ד' מיתות (סנהדרין נג:) [כב] איש כי ינאף פרט לקטן ומיהו התם י"ל דמשום קלון האשה יתחייב דומיא דבהמה הנרבעת ושמא איצטריך דסד"א הואיל ונתרבה לטומאה יתחייב כרת קמ"ל דלא: **והצרוע.** משמע צרוע אחרינא לרבות את האשה א"כ למה נאמר איש לענין שלמטה איש דמשמע ולא אשה לאו אטמא יטמאנו קאי דהתם אפילו אשה אלא אקרא דלתחת קאי דמשתעי בפריעה ופרימה ל"ה. ואע"ג דבנגעי ראש וזקן כתיב (ויקרא יג) אשה לא ילפינן מינה דהתם איצטריך דאע"ג שאין רגילות לצמח שיער בזקן האשה [יז] מטמאה ויש להקשות אמאי לא נפקא לן אשה מאדם דמשמע אשה [יח] [יט] במקום קטן דכתיב (במדבר לא) ונפש אדם וכיון דשקולים הן ויבאו שניהם וי"ל דסד"א מדאיצטריך קרא לרבויי אשה בנגעי [כ] (קטן) [זקן] מכלל דשאר נגעים ליכא לטמאות אשה אם לא מן הפסוק וקשה [כא] הוה ליה לרבויי אשה [מאדם] ואיש למעוטי קטן מפריעה ופרימה והצרוע לרבות קטן לטומאה וי"ל דמסתברא למעוטי פריעה ופרימה מאשה [כב] שגנאי הוא זה: **הכל** רואין הכל כשרין לראות. חדא הוא ולאו גבי הדדי תניא: **והאמר** מר. בפרק קמא דשבועות (דף ו.): **דמסברי** ליה וסבר. הלכות נגעים. שאינו בקי והולך ת"ח ורואה עמו הוא אומר טמא והוא אומר [כג] טמא שהטומאה והטהרה תלויה באמירת כהן והכי תניא ליה בת"כ ל"ה. [כד] והתם בת"כ איתרבו ישראל מדכתיב או אל אחד [כה] ומסקינן התם מאחר שסופו לרבות ישראל [כו] למאי הלכתא כתיב כהן שאין טומאה וטהרה אלא מפי כהן שאפי' כהן שוטה רואה נגעים [כז] אע"ג דמסברי ליה וסבר מקרי ליה כהן שוטה שאינו בקי בפני עצמו ועי"ל דמסברי ליה וסבר דהכא לאו אכהן קאי אלא אישראל חכם דקאי גביה מסברי ליה וסבר וא"ת פשיטא מה לי מלמדין מאתמול למלמדין אותו היום וי"ל דאע"ג שאינו בקי אלא באותו נגע [כח] כשר לראות: [כג] **לקדש.** לערב מים חיים באפר חטאת טעמייהו דרבי יהודה ורבנן מפרש בפרק טרף בקלפי (יומא מג.): **ערל.** שמתו אחיו מחמת מילה שהזה ממימי חטאת על הטמא הזאתו כשרה טעמא מפרש ביבמות פרק הערל (דף עב:) מידי דהוה אטבול יום שפסול בתרומה וכשר בפרה ומאי לאיתויי ברייתא דתניא התם הכי בפירוש אלא דר' אלעזר שגורה בפי כל יותר: **תרי** הכל שוחטין בפ"ק דחולין (דף ג. ודף טו:): **הכל** מעלין. בכתובות פ' בתרא (דף קי:): לאתויי

מסורת הש"ס

א) מגילה ד., ב) ברכות מה:, ג) [לקמן ד.], ד) [ברכות מח. ע"ש], ה) זבין פ"ב מ"א, ו) נדה לב: ודף מד., ז) [דהוה כעין מיעוט אחר מיעוט שהוא לרבות תי"ט רפ"ב דזבים], ח) [קדושין יז: וש"נ], ט) [נגעים פ"ג מ"א], י) [יש לעיין תוס' סוטה כו. ד"ה וזון], יא) [סוטה כג: כריתות ח:], יב) [נגעים פ"ג מ"א], יג) [שבועות ו.], יד) שבת קלז. יומא מג. פרה פ"ה מ"ד יבמות עב:, טו) פרה פי"ב מ"י [יומא מג.], טז) [יבמות עב:], יז) חולין ג. טו:, יח) חולין יז., יט) כתובות קי:, כ) [ויקרא יג], כא) [תזריע פרשה א], כב) [וע"ע תוספות קדושין יט. ד"ה איש], כג) [וע"ע תוספות שבועות ו. ד"ה כל],

תורה אור השלם

1. דַּבְּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא: ויקרא טו ב
2. וְהַדָּוָה בְּנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת זוֹבוֹ לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם טְמֵאָה: ויקרא טו לג
3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת מִקְדַּשׁ יְיָ טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא: במדבר יט כ
4. וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר: במדבר יט יח
5. אִישׁ צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ: ויקרא יג מד
6. אָדָם כִּי יִהְיֶה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים: ויקרא יג ב
7. וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הכל וכו' חדא הוא וגבי כצ"ל ותיבת ולא נמחק: (ב) ד"ה דמסברי וכו' נגעים אע"פ שאינו בקי כצ"ל והד"א: (ג) ד"ה הזאתו וכו' בפרה הס"ד ואח"כ מ"ה חדא כו' תרי הכל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה למעוטי וכו' ויש לתמוה. עיין פסחים דף נא ע"ב תוספות ד"ה איש:

רבינו גרשום

[מה ת"ל **איש איש** ב' פעמים כי יהיה זב מבשרו: **למעוטי קטן מכרת.** על טומאת מקדש וקדשיו]: **כשהוא אומר צרוע הרי כאן ב'.** כלומר צרוע כל שהוא צרוע בין איש בין אשה **א"כ מה ת"ל איש לענין של מטה** והצרוע אשר בו הנגע דאיש פורע ופורם ולא אשה פורעת ופורמת ואי אמרת מה צורך לרבות אשה מצורע הא בהדיא כתיב בנגעים אשה דכתיב ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרות וגו' הא לא קשיא הא בנגע טהור הוא: **הכל רואין את הנגעים והכל כשרין לראות.** חדא היא אלא משום דלא תני להו גבי הדדי קתני תרוייהו ואיכא דאמרי הכל רואין את הנגעים הכל יכולין לראות הנגעים אע"פ שאינן בקיאין. והכל כשרין לראות את [הנגעים] אע"ג שהמקרא מתלהו בכהנים למ"ה: **הא דמסברי ליה וסבר** שאומרין לו לך ראה אם כך וכך הן עשויין ומבין ורואה: **הכל כשרין לקדש.** ליתן אפר חטאת בתוך המים: [ר' **יהודה מכשיר בקטן כו'.** מפורש טעמייהו במסכת יומא: **ערל.** שמתו אחיו מחמת מילה: **הכל שוחטין.** תרי הכל שוחטין איכא במתניתין קמא דשחיטת חולין]: **ישראל מומר.** מומר לדבר אחד:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פ"א מהלכות מגילה הלכה א טור ש"ע א"ח סימן תרפט סעיף א:
יט ב מיי' פ"ה מהלכות ברכות הלכה ז סמג עשין כז טוש"ע א"ח סי' קצט סעיף ו:
כ ג מיי' שם טוש"ע שם סעי' י:
כא ד מיי' פ"ג מהל' מחוסרי כפרה הל' ו:
כב ה מיי' פ"א מהל' טומאת מת הל' יד:
כג ו מיי' פ"ט מהל' טומאת צרעת הלכה א:
כד ז מיי' שם פ"י הלכה ח:
כה ח ט מיי' שם פ"ט הלכה ב:
כו י מיי' פ"ו מהלכות פרה אדומה הלכה ב:
כז כ ל מיי' שם פ"י הלכה ו:
כח מ נ מיי' פ"ד מהלכות שחיטה הלכה יד טוש"ע י"ד סימן ב סעיף ז ח:
ס [מיי' פי"ג מהל' אישות הל' יט טוש"ע אה"ע סי' עה סעי' ג ד]:

מוסף רש"י

שאף הן היו באותו הנס. שאף על הנשים גזר המן להשמיד להרוג ולאבד מנער ועד זקן טף ונשים וגו' (מגילה ד.). **ועל הנפשות.** כל שיש בו נפש (נדה מד.). **אדם כו' מכל מקום.** אדם משמע כל שהוא מין אדם, אפילו קטן, כדכתיב (במדבר לא) ונפש אדם מן הנשים וגו' ובקטנות משתעי קרא (שם). **איש.** לרוע הוא, אין לי. שנלמד בטומאת נתקים, אלא איש אשה מנין כשהוא אומר. סמוך לו והצרוע אשר בו הנגע, ולא איבעי ליה למכתב אלא בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע, דהא כתיב לעיל דמצורע קמיירי, אלא לרבות צרוע שני כגון אשה (סוטה כג:). **הרי כאן שנים.** דצרוע משמע בין זכר בין נקבה מטמאין בנגעים (כריתות ח:). **א"כ מה ת"ל איש.** מאחר שסופינו לרבות את האשה, לענין של מטה. לאו למעוטי מטומאה האמורה בפסוק זה בא למעוטי, אלא מענין האמור בפסוק שלאחריו דכתיב ביה פריעה ופרימה, לומר לך איש פורע ופורם ולא אשה (סוטה שם). **הכל כשרין לקדש.** מי חטאת לתת אפר על המים (שבת קלז.) לתת מים על האפר בכלי חרס (יומא מג.). כל הטהורים כשרין לקדש מי חטאת אפילו אשה (יבמות עב:). **הכל מעלין.** את כל בני ביתו אדם כופה לעלות ולישב עמו (כתובות קי:).

שינויי נוסחאות

א] רב נחמן קטן היודע למי (ש"מ), **ב]** בן יומו שמטמא בזיבה (ש"מ), **ג]** בנדה מד. איתא אדם כל שהו, **ד]** נ"ק מ"ז, **ה]** נ"ל שהנחלת לאבותינו, **ו]** תיבת דכרת נמחק (ש"מ), **ז]** ולא אשה לאו אטמא (ש"מ), **ח]** הוא ולאו גבי הדדי תניא (ש"מ), **ט]** ד"ה דמסברי נ"ל אחרי ד"ה והאמר (ש"מ וכ"ה בצ"ק), **י]** בקי והולך ורואה ותלמיד חכם ישראל רואה עמו (ש"מ), **יא]** אומר אמור טהור (ש"מ), **יב]** כשרה וטעמא (ש"מ), **יג]** שלא הגיע לחינוך מתעסקים ובקטן שהגיע לחינוך אין מעכבים וא"ת (צ"ק), **יד]** תיבת פסק נמחק (ש"מ), **טו]** נשים שמוציאות נשים אחרות (ש"מ), **טז]** בס"י דשנים וכל"ל, **יז]** האשה מטמא יש להקשות (ש"מ), **יח]** אשה כמו קטן (ש"מ), **יט]** נ"א ומשמע, **כ]** בנגעי זקן מכלל (ש"מ), **כא]** וקשה דאימא איפכא אדם לרבויי אשה ואיש למעוטי קטן (ש"מ), **כב]** ופרימה באשה שגנאי הוא לה (ש"מ), **כג]** אומר אמור, **כד]** וא"ת דהתם (צ"ק), **כה]** מבניו הכהנים, **כו]** ישראל מה ת"ל והובא אל אהרן הכהן שאין (ש"מ), **כז]** וי"ל דאע"ג (צ"ק), **כח]** נגע דמסברי ליה כשר (ש"מ),

שיטה מקובצת

שאף הן היו באותו הנס. בערבי פסחים (קח:) פרשב"ם בשם ר' יצחק הלוי שעיקר הנס היה על ידם בפורים על ידי אסתר ובחנוכה על ידי יהודית לכן חייבות הנשים בהדלקה וגם חייבות בארבע כוסות דאמרינן בשכר נשים צדקניות נגאלו כדאיתא בפ"ק דסוטה (יא:) ולישנא דאף הן לא משמע שפיר להאי פירושא ועוד אמרי' בירושלמי (עי' תוס' בשם בה"ג) רבי יונה אבוה דרבי מונא היה מתכוון כו' משמע שלא היו עיקר הנס. תוספי הרא"ש ז"ל: **לאתויי קטן.** ואין הלכה כן דהא אמרינן בברכות (עיי"ש דף מז: ודף מח. תוד"ה ולית הילכתא) קטן פורח אין מזמנין עליו ואפ"ה לא נהגו העולם לצרף קטן בין לשלשה ובין לעשרה בין לתפלה בין לזימון עד שיהא בן י"ג שנה ויום אחד והכי איתא בירושלמי (ברכות פ"ז ה"ב). תוס' אחרות: **לאתויי קטן.** הקשה הר"ר אלחנן אמאי לא קאמר לאתויי אשה לטומאת מת דסד"א איש כתיב וי"ל כיון דאשכחן דאשה מוזהרת בטומאת מקדש ביולדת דכתיב ואל המקדש לא תבא לא מסתבר למדרש בטומאת מקדש דמת איש ולא אשה. הרא"ש ז"ל: **איש למעוטי קטן מכרת.** תימא מאי צריך למעוטי קטן פשיטא דפטור מכרת דהא לאו בר עונשין הוא וי"ל דסד"א כיון דאתרבי לענין טומאה איתרבי נמי לענין עונש ויש מתרצים דמעטיה קרא אם נטמא בקטנות ונכנס למקדש בגדלות ולא מסתבר לפוטרו כיון דהשתא בר עונשין הוא ולא גרע מגדול שנגע בקטן שנגע במת ונכנס למקדש ועוד דמילתא דתמיהא כה"ג הוה ליה לתלמודא לפרש. ותמיה לי למה דקדקו על דרשה זו יותר ממה שנדרש בפרק ד' מיתות (סנהדרין נב:) איש פרט לקטן גבי אשת איש ואשת אב וזכר ובהמה ובריש פרק בן סורר ומורה (סנהדרין סח): קאמר תלמודא היכא אשכחן קטן דמחייב דאצטריך קרא למעוטי ואפשר דהיכא דמביא הקטן אחר לידי עונש איצטריך קרא למעוטי הלכך פריך בסורר ומורה והכא נמי צריך ליתן טעם. הרא"ש ז"ל: **אשה מנין.** אע"ג דהוקשה אשה לאיש לכל עונשין שבתורה הו"א הואיל וכתיב בראש ובזקן ואשה אין לה זקן. תוס': **תוס' ד"ה (מעמוד קודם) אין מעכבין כו' מתעסקין.** גליון. ולפי זה הא דמיתי הכא אין מעכבין את התינוקות מלתקוע אקטן שהגיע לחינוך לאו דוקא אלא אסיפא דמתני' קא סמיך דתנן ומתעסקין עמהן עד שילמדו דאיירי בקטן שהגיע לחינוך והא דדייק התם אברייתא ולא דייק אמתניתין משום דמתני' מפרשא שפיר בלא זו אף זו אבל ברייתא זו ואין צריך לומר זו דהא לכך דייק מרישא אסיפא ע"כ מתוספי הרא"ש ז"ל: **ד"ה לאתויי נשים כו'.** דכשירות לקרות. עיין בהשמטות בסוף המסכת: **ד"ה מזומנות לעצמם וכו'.** ובשלשה שאכלו אמר משום פריצותא אין הנשים מצטרפות לאנשים לזימון: **ד"ה לאתויי קטן.** וזה לשון הרא"ש ז"ל אפשר נהגו שלא לזמן עד שיביא שתי שערות על פי הירושלמי ובב"ר בפ' מקץ (צא, ג) אמר ר' יוסי כמה זימנין אכלית עם אבא חלפתא ועם חביבי ולא זמנו עלי וכו' ע"כ: לשון הרא"ש ז"ל וניחא ליה לאתויי ברייתא דמפרשא טעמא מקרא והוה ממעט' ליה מאיש אי לאו יתורא ע"כ: **ד"ה דמסברי ליה.** וז"ל הרא"ש ז"ל וי"ל כיון דלא ידע תחלה אלא דמסברי ליה וסבר בשעת מעשה שוטה קרי ליה ע"כ: